

SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Hlavné zistenia o stave životného prostredia SR

Správa o stave ŽP SR v roku 2017

Ing. Slávka Štroffeková

www.sazp.sk

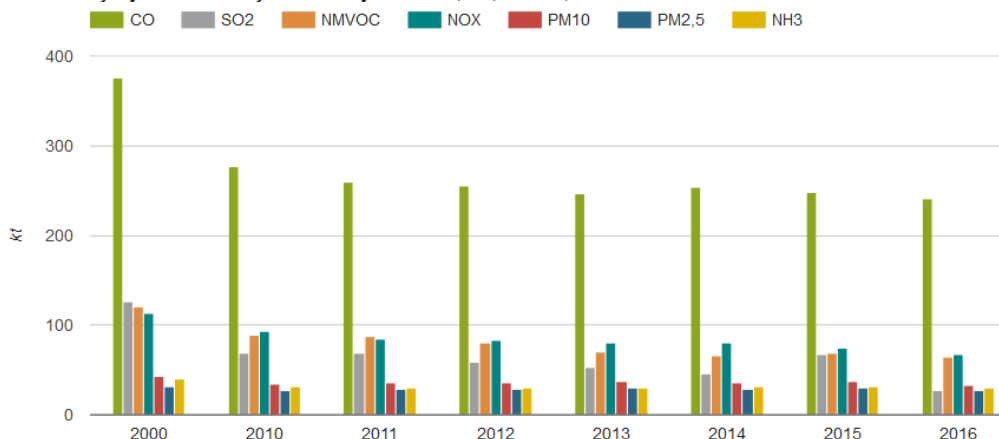
Cieľ prezentácie

- stručná informácia o kvalite životného prostredia SR,
- prezentácia hlavných pozitívnych i negatívnych zistení, zameranie na ovzdušie, vodu, pôdu, horninové prostredie, biodiverzitu a environmentálnu regionalizáciu,
- rámcová informácia relevantná k odpadovému hospodárstvu
- rámcová informácia týkajúca sa zmeny klímy a skleníkových plynov

Emisie základných znečisťujúcich látok do ovzdušia

Vývoj v porovnaní rokov 2000 až 2016

Vývoj emisií základných znečisťujúcich látok, PM, NMVOC, NH₃

Zdroj: SHMÚ

SO₂ -78.5%

NO_x -40.9%

CO -36%

NH₃ -23.9%

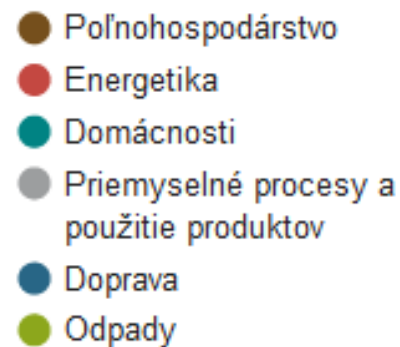
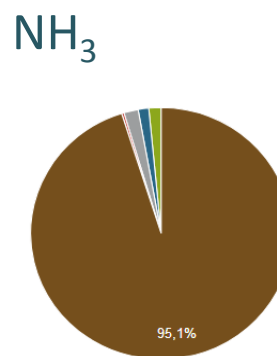
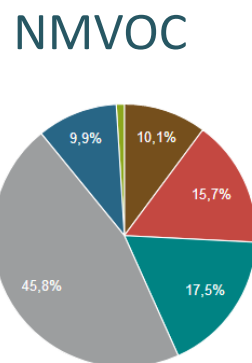
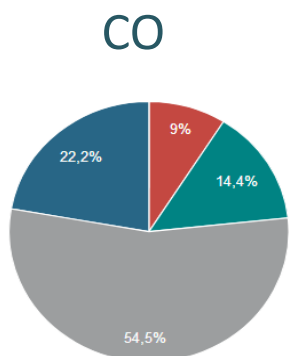
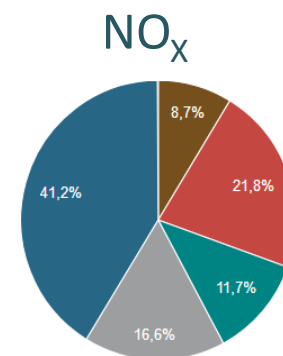
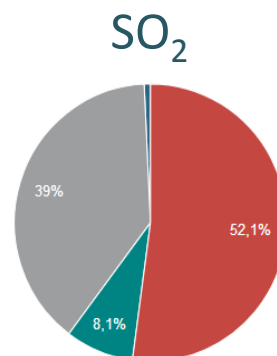
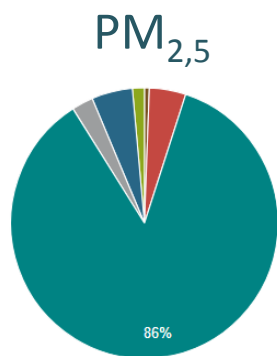
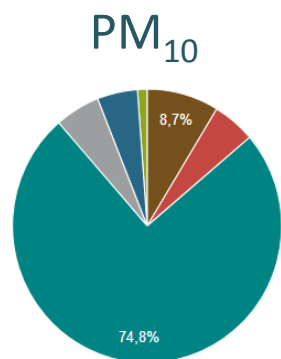
PM₁₀ -23.0%

PM_{2,5} -14.8%

Zmena od roku 2000		Klesajúci trend u väčšiny sledovaných látok a celkový vývoj je možné považovať za pozitívny.
Posledná medziročná zmena		Pokles emisií SO ₂ , NO _x , CO, PM ₁₀ , PM _{2,5} , NH ₃ a NMVOC. Mierny nárast v prípade emisií PCDD/F a tiež emisií Cd, Hg a Pb.
Stav (2016)		SR plní záväzky vyplývajúce z príslušných medzinárodných dohovorov týkajúcich sa emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia.

Podiel jednotlivých sektorov na znečisťovaní ovzdušia (2016)

Kvalita ovzdušia – zhodnotenie situácie v roku 2017

Znečisťujúca látka	Ochrana zdravia	Ochrana vegetácie	
SO ₂	žiadne prekročenie	žiadne prekročenie	
NO ₂	žiadne prekročenie	žiadne prekročenie	
PM ₁₀	Prekročenie na 12 staniciach		
PM _{2,5}	Prekročenie na 2 staniciach		
CO	žiadne prekročenie		
Benzene	žiadne prekročenie		
Pb, As, Ni, Cd, BaP	N/A		
O ₃	Prekročenie na 3 staniciach	Vegetácia AOT40 Prekročenia na 4 staniciach	Lesy AOT40 Prekročenia na 12 staniciach

Voda – užívanie povrchovej vody

2017 v porovnaní s rokom 2000

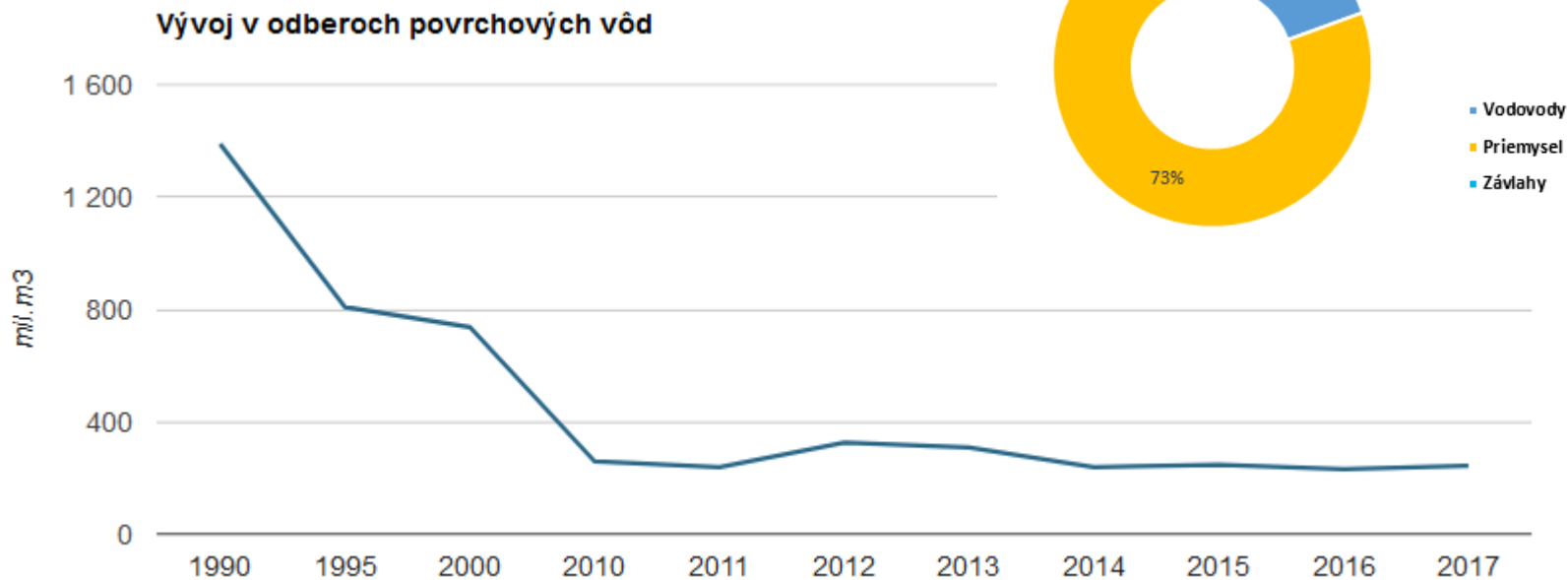
66.8 % pokles

2017 v porovnaní s rokom 2016

5.2 % nárast

Užívanie povrchových vôd podľa užívateľských skupín (2017)

Voda – užívanie podzemnej vody

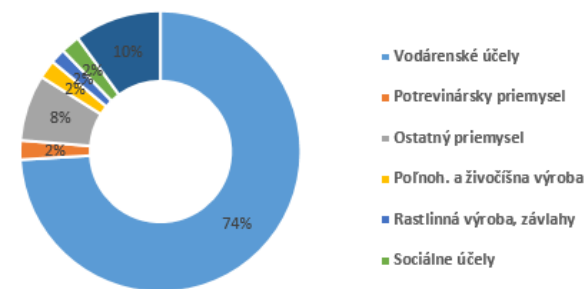
2017 v porovnaní s rokom 2000

25.9 % pokles

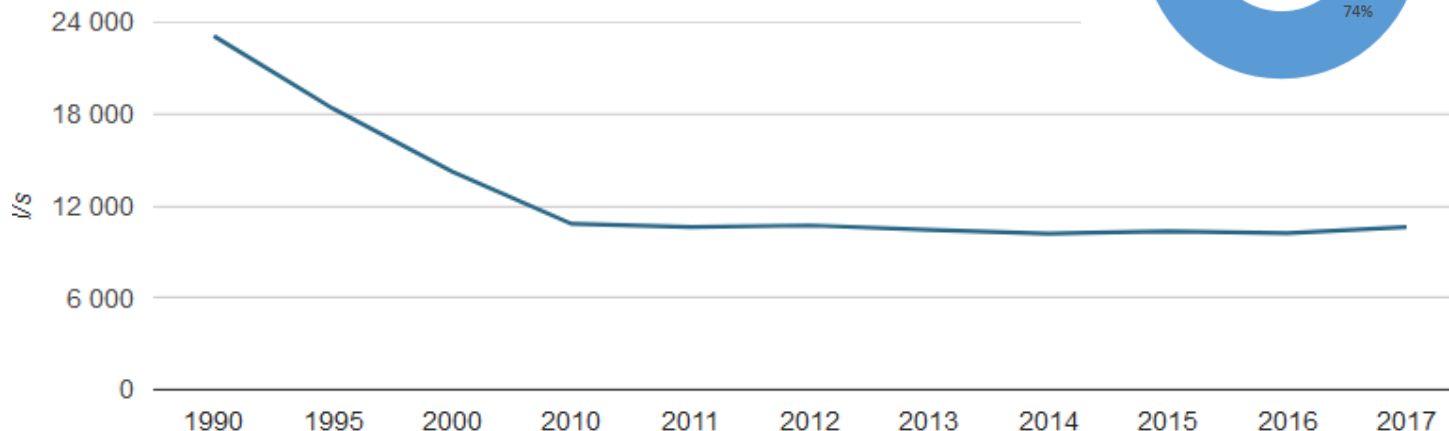
2017 v porovnaní s rokom 2016

3.8% nárast

Využívanie podzemnej vody podľa spôsobu využitia (2017)

Vývoj využívania podzemných vôd

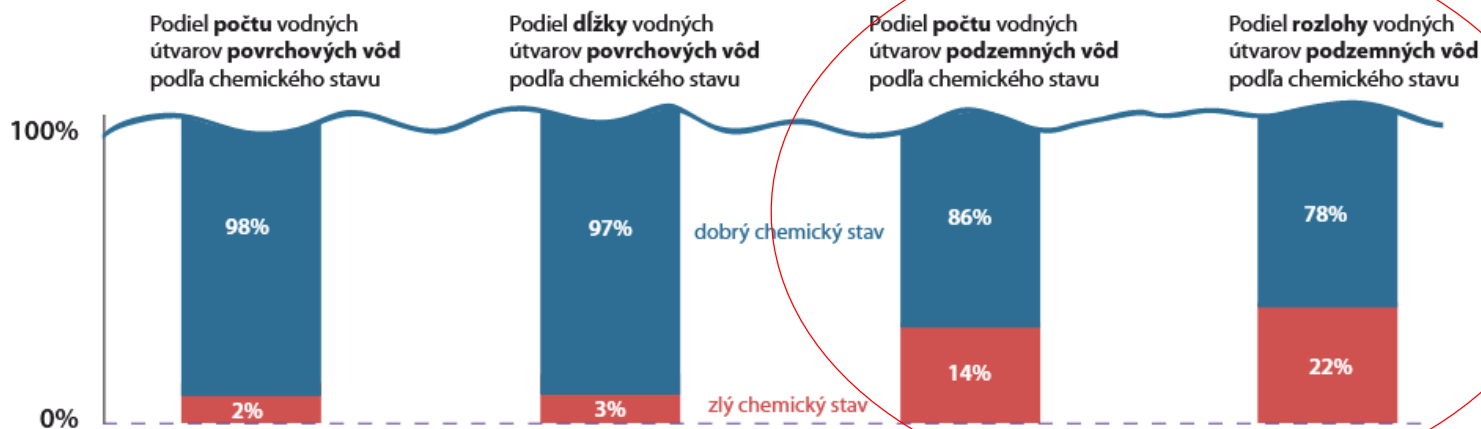

Voda – chemický stav podzemných vôd

Na základe hodnotenia sa dosiahol **dobrý chemický stav v 86% útvaroch podzemných vôd** Slovenska a 14% útvarov podzemnej vody nedosiahol dobrý chemický stav.

Hodnotenie chemického stavu vodných útvarov povrchových a podzemných vôd za referenčné obdobie 2009 – 2012

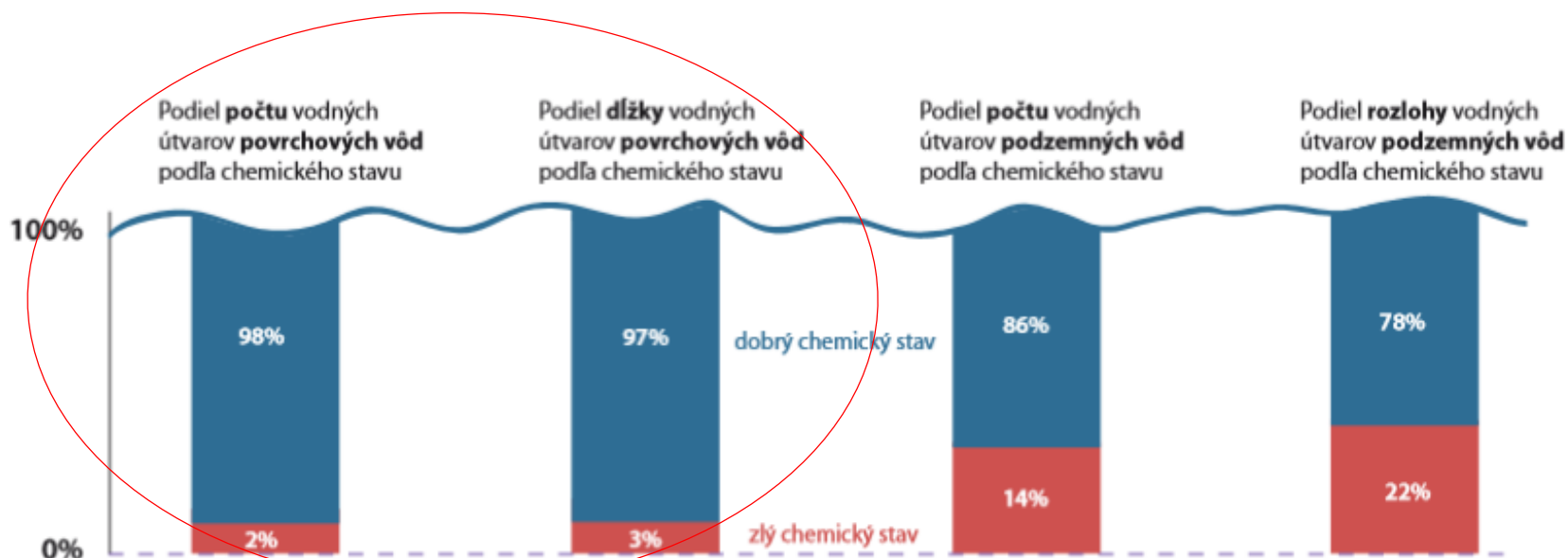

Voda – hodnotenie chemického stavu útvarov povrchových vôd

Dobrý chemický stav bol indikovaný v 97,6 % útvarov povrchových vôd, zlý stav bol indikovaný v 2,5 % útvarov povrchových vôd. Oproti roku 2007 došlo k **zníženiu počtu aj dĺžky** útvarov povrchových vôd v zlom stave.

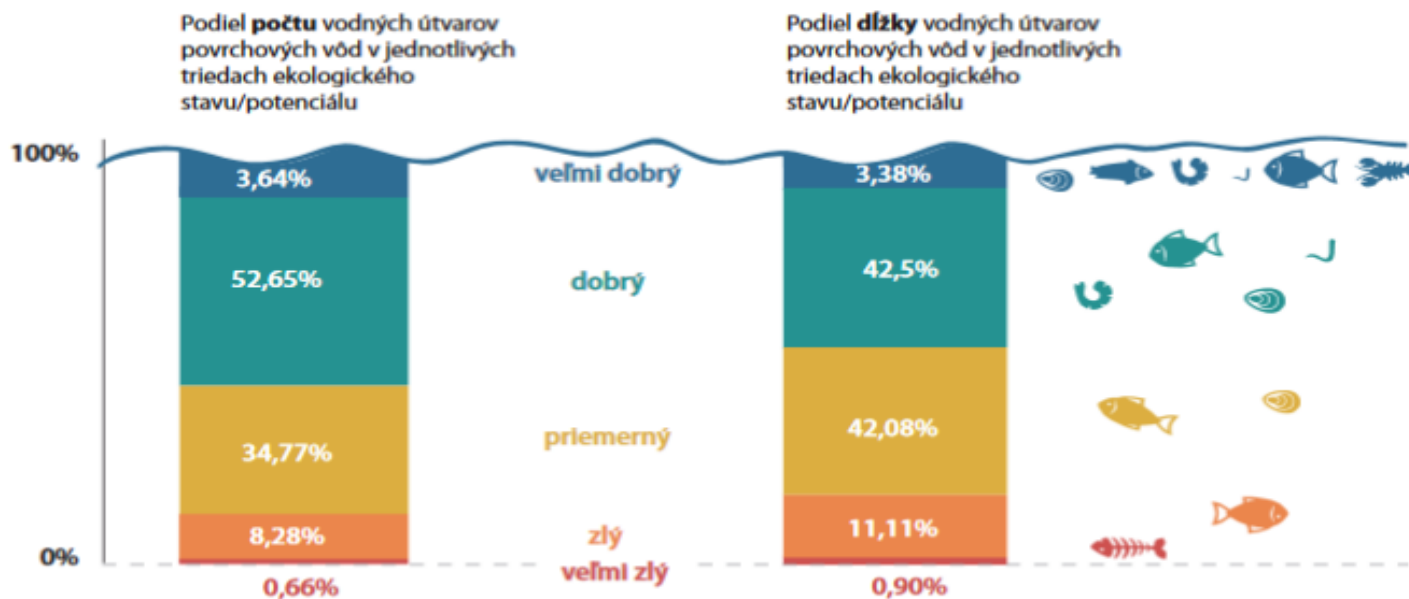
Hodnotenie chemického stavu vodných útvarov povrchových a podzemných vôd za referenčné obdobie 2009 – 2012

Voda – hodnotenie ekologického stavu útvarov povrchových vôd

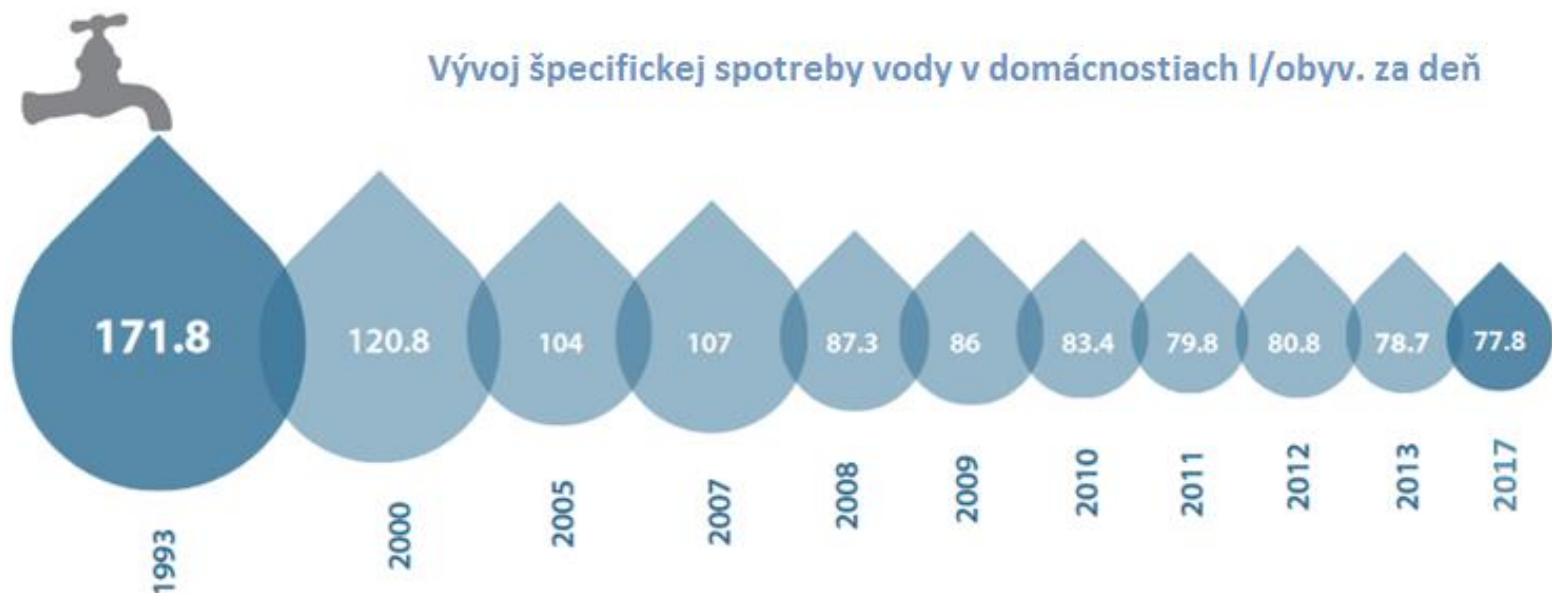
Najlepšia kvalita zaznamenaná v čiastkových povodiach Poprad a Dunajec, Bodrog, Hornád, Slaná, Hron a Váh.

Hodnotenie ekologického stavu/potenciálu vodných útvarov povrchových vôd za referenčné obdobie 2009 – 2012

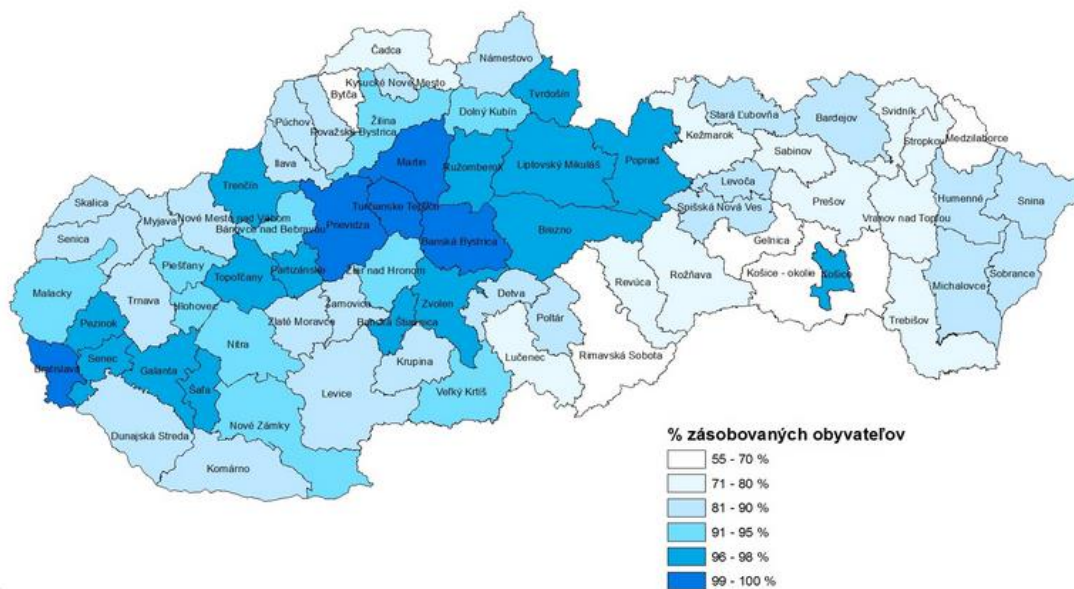
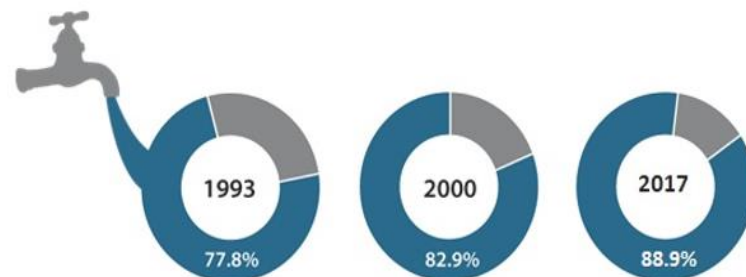
Spotreba vody v domácnostiach

V roku 2017 bol zaznamenaný mierny pokles spotreby pitnej vody. Špecifická spotreba vody v domácnostiach sa znížila na 77.8 l.obyv⁻¹.deň⁻¹.

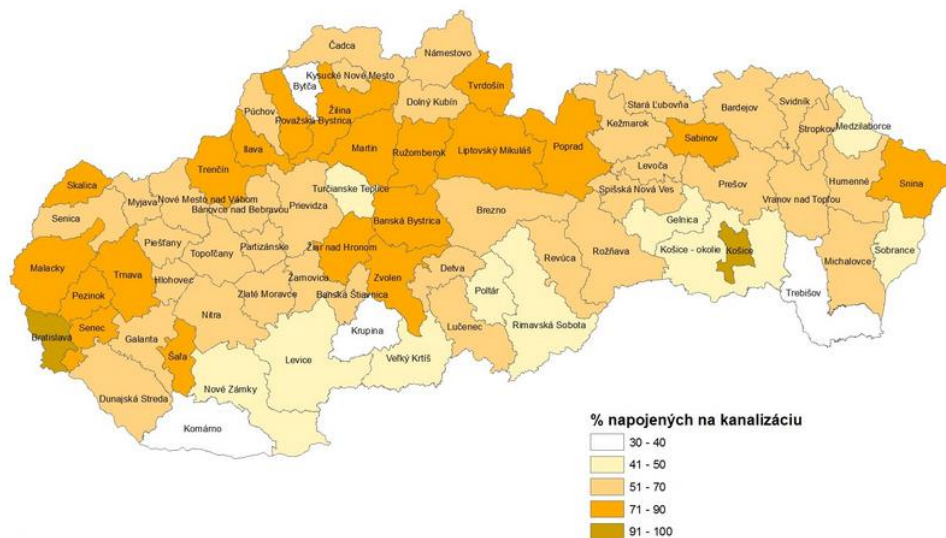
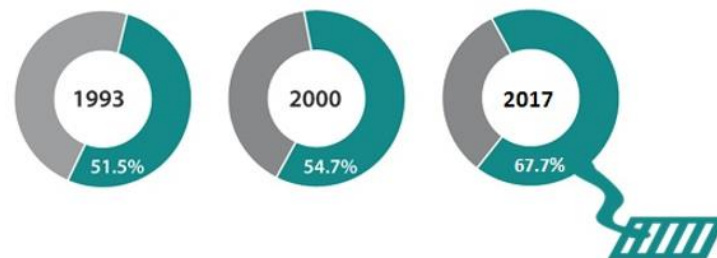
Voda - zásobovanie obyvateľstva z verejných vodovodov (2017)

Vývoj percenta zásobovaných obyvateľov z verejných vodovodov

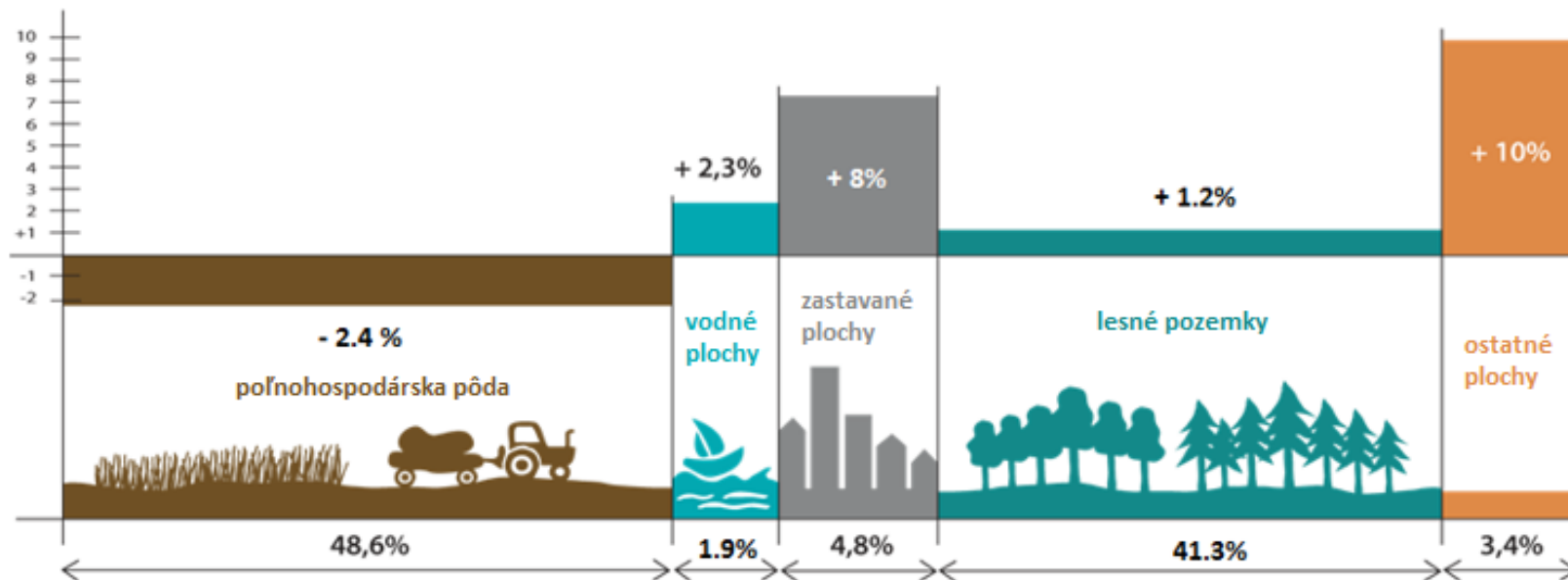

Voda - napojenie na verejnú kanalizáciu (2017)

Vývoj percenta obyvateľov bývajúcich v domoch napojených na verejnú kanalizáciu

Pôda – podiel rozlohy jednotlivých druhov pozemkov (2017) a jeho vývoj v rokoch (2000 – 2017)

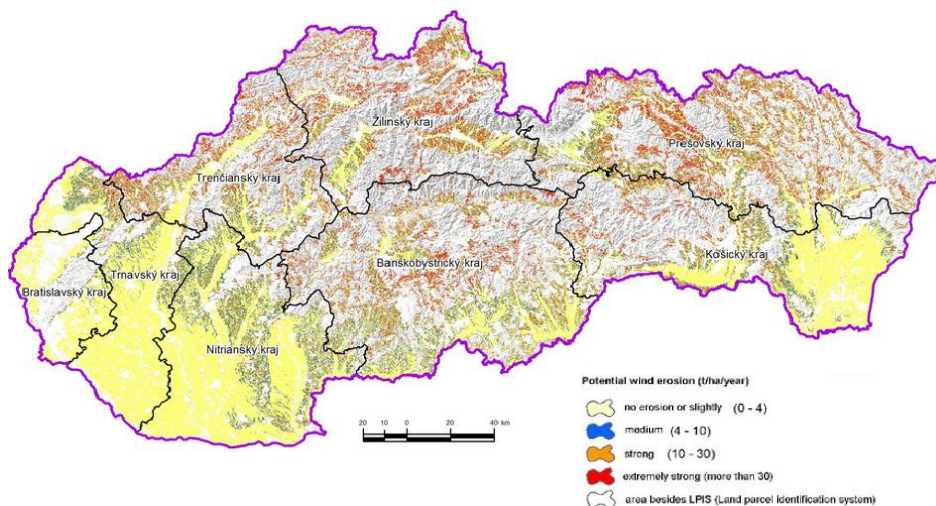
- Celková rozloha SR 4 903 420 ha
- Poľnohospodárska pôda 2 381 953 ha
- Lesné pozemky 2 024 374 ha

Pôda

- pôdy potenciálne ohrozené vodnou eróziou - približne 39%
- pôdy potenciálne ohrozené vetrovou eróziou - približne 7%
- nárast zastúpenia poľnohospodárskych pôd s kyslou a slabo kyslou pôdnou reakciou
- 99% poľnohospodárskych pôd je hygienicky vyhovujúcich; pôdy kontaminované v minulosti, sú kontaminované aj v súčasnosti

Potenciálna vodná erózia poľnohospodárskych pôd v roku 2017

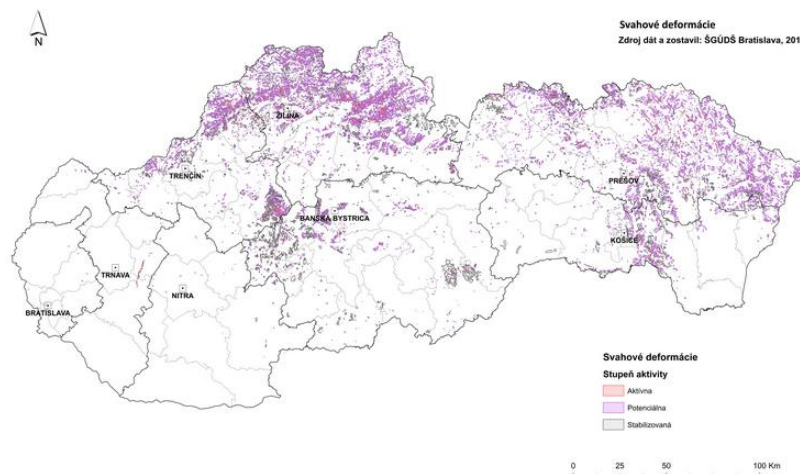

Horninové prostredie

Podľa Atlasu máp stability svahov SR bolo do roku 2006 zaregistrovaných 21 192 svahových deformácií s rozlohou 257,5 tis. ha, čo predstavuje 5,3 % rozlohy územia Slovenska. Najväčšie zastúpenie v rámci svahových deformácií mali zosuvy (19 104).

V roku 2017 bola vykonaná registrácia 11 svahových deformácií.

Mapa svahových deformácií

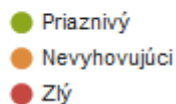
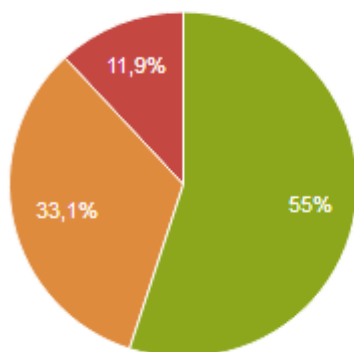

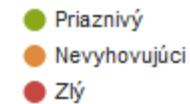
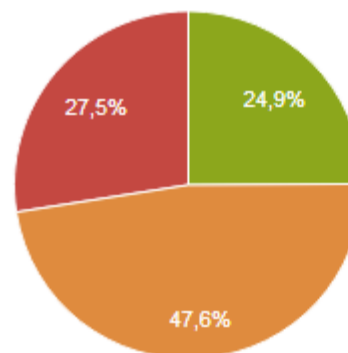
Biodiverzita

- Stav prírodných biotopov európskeho významu sa pre EK hodnotí každých 6 rokov. Zaznamenali sme nárast podielu prirodzených biotopov v priaznivom stave, ktorý vyplýva z priebežných výsledkov monitorovania a mierneho poklesu podielu druhov v priaznivom stave.
- Monitorovanie 66 biotopov európskeho významu, 146 druhov zvierat a 49 druhov rastlín európskeho významu

Stav biotopov európskeho významu

Stav druhov európskeho významu

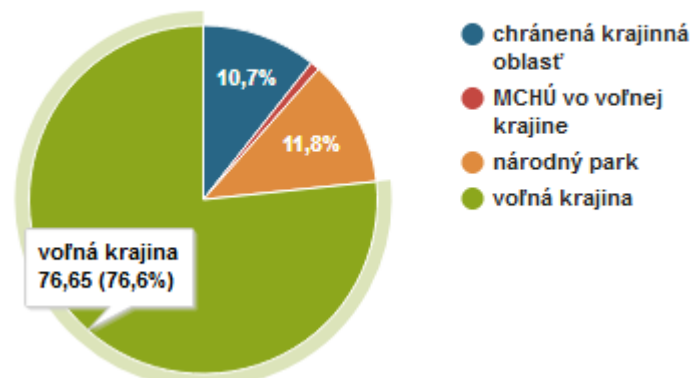
Národná sústava chránených území

Celková výmera osobitne chránenej prírody v SR klasifikovanej stupňami ochrany (2. – 5. stupeň ochrany, tzv. národná sústava CHÚ) v roku 2017 činila **1 147 058 ha**, čo predstavuje **23,4 %** z územia SR.

Národnú sústavu CHÚ Slovenska tvorilo:

- 9 národných parkov (NP),
- 14 chránených krajinných oblastí (CHKO) a
- 1 097 tzv. maloplošných chránených území.

Podiel chránených území podľa vybraných kategórií

Európska sústava chránených území

Európska sústava chránených území NATURA 2000

Územia európskeho významu

- 642 území s rozlohou 584 353 ha, čo tvorí 12,6 % územia SR

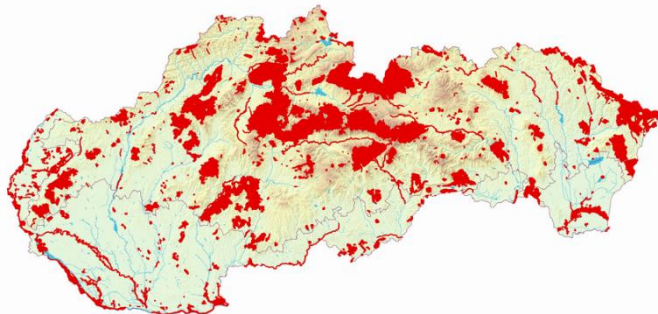
Chránené vtáčie územia

- 41 území s celkovou rozlohou 1 284 806 ha s 26,2 % podielom územia SR

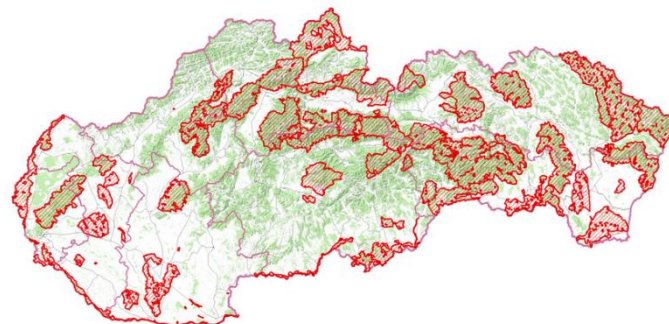
Prekrytie so súčasnou národnou sieťou chránených území je 15,8 %

Prekrytie území NATURA je 9,4 %

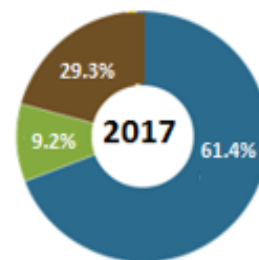
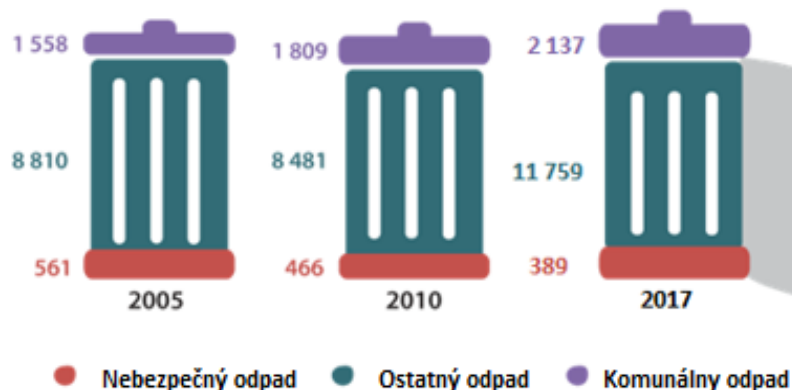
Mapa ÚEV v aktualizovanom národnom zozname (po 2. aktualizácii)

Mapa CHVÚ v aktualizovanom národnom zozname

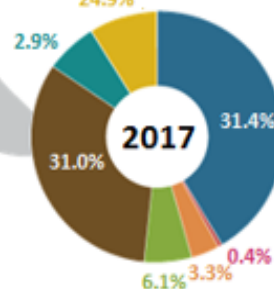

Vývoj vzniku odpadov (tis.t)

Podiel nakladania s komunálnym odpadom

- Skládkovanie
- Spálenie bez energetického využitia
- Iné zneškodnenie
- Spálenie s energetickým využitím
- Materiálové zhodnotenie (recyklácia)
- Iné zhodnotenie
- Iné nakladanie

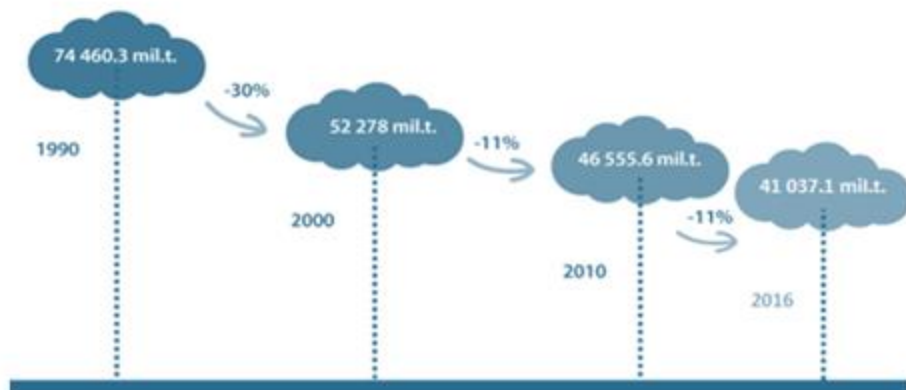

Podiel nakladania s odpadom spolu

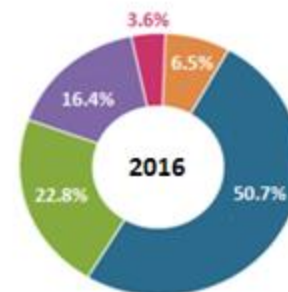
- Zvýšenie komunálneho odpadu (2005 - 2017 **+ 37 %**)
- 393 kg komunálneho odpadu na obyvateľa (2016 - 2017 **+ 9,2 %**)
- Komunálny odpad: 29,3% recyklácie, 61,4% skládkovania
- Cieľ úrovne recyklácie KO v roku 2020 - 50 %

Zmena klímy

Podiel sektorov na emisiách skleníkových plynov

- Energetika
- Priemyselné procesy a použitie rozpúšťadiel
- Doprava
- Poľnohospodárstvo
- Odpady

Sledované trendy zmeny klímy v SR

- Rok 2017 – výrazná premenlivosť počasia (vysoké teploty a nadpriemerné miestne zrážky)
- Za obdobie rokov 1881 – 2017 sa pozoroval rast priemernej ročnej teploty vzduchu cca o 1,73 °C
- 8 najteplejších rokov od roku 1871 bolo v posledných dvadsiatich rokoch
- Klesajúci trend relatívnej vlhkosti, klesajúci trend ročných zrážok, pokles snehovej pokrývky
- Zvýšenie variability klímy - častejší výskyt extrémnych denných zrážok, častejší výskyt lokálneho sucha

Environmentálna regionalizácia

Environmentálna regionalizácia delí územie SR do troch typov území podľa stupňa environmentálnej kvality:

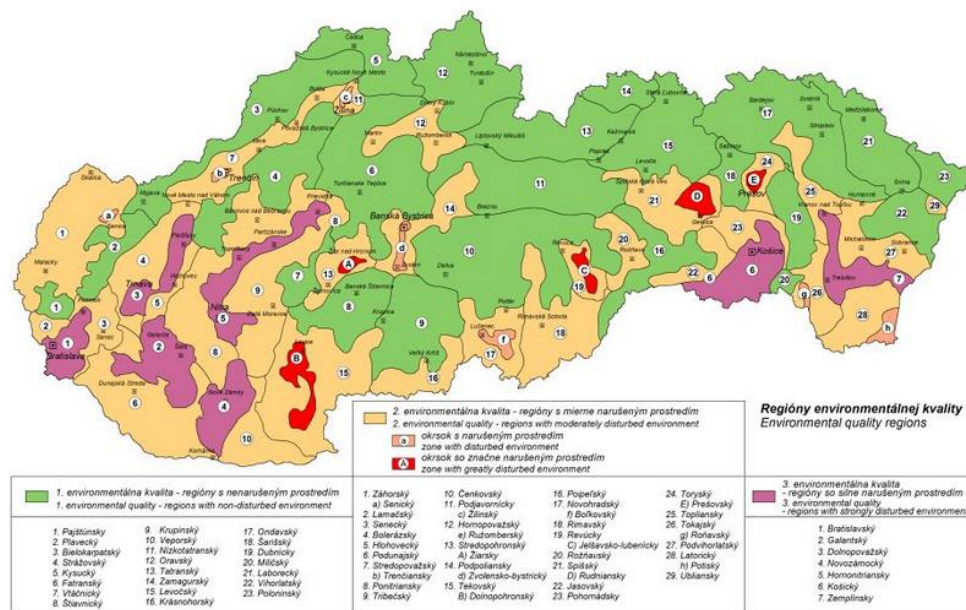
Diferenciácia oblasti podľa environmentálnej kvality (2016),% plochy

1. environmentálna kvalita - regióny s nenarušeným životným prostredím **49,2%**

2. environmentálna kvalita -

- okrsky s mierne narušeným prostredím - **39,8%**
- okrsky s narušeným prostredím - **0,9%**
- okrsky so značne narušeným prostredím - **1,3%**

3. environmentálna kvalita - regióny so silne narušeným prostredím - **8,8%**

Životné prostredie v SR

Kvalita životného prostredia SR sa v dlhodobom časovom horizonte zlepšila, avšak je potrebné koordinované úsilie jednak na zachovanie tohto pozitívneho trendu ako aj pre splnenie cieľov a záväzkov, ktoré sa nepodarilo doposiaľ dosiahnuť.

Ďakujem za pozornosť

slavka.stroffekova@sazp.sk

www.sazp.sk